

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szerkesztési részét
illető közlemények intézendők.
Bérmontetlon levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Béthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bérmentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3.50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr.
Nyílt-tér sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

az

„ALFÖLD”

czimű politikai napilap

július—szeptemberi évnegyedére

Előfizetési feltételek:

Helyben:

Negyed évre 3 ft — kr.
Két óra 2 „ — „
Egy óra 1 „ — „

Vidékre:

Negyed évre 3 „ 50 „
Két óra 2 „ 40 „
Egy óra 1 „ 20 „

Az előfizetési összeget kérjük Bettelheim-testvérekhez vagy az „Alföld” kiadó-hivatalához bérmentett levélben annyival inkább beküldeni, miután a nyomtatandó példányok száma nem fog az előfizetők számán túlterjedni.

A kiadó-hivatal.

Gorove István.

Pest, június 21.

(a) Gorove István közlekedési miniszter ur legközelebb átnyújtja elbocsátatási kérelmét ő felségének s Andrassy Gyula gróf jelenleg azon fáradozik, hogy az elárult tárcza számára átvett találjon. Ha holnap estig nem talál alkalmas férfit, kit kineveztetés végett ő felsége elé terjeszthet, akkor a lemondás egyelőre függőben marad, miután a király 22 én este elhagyja Bécsét, s így a válság végleges befejezése visszatérteig elhalasztatik. Az ügy állása, röviden összevonva a történeteket, ez: Gorove lemondott, de lemondását a király Bécsből elutazta előtt csak az esetben fogadja el, ha Andrassy alkalmas egyént talál a tárcza átvételére. Ezt irhatom a legmegbízhatóbb információk alapján a kérdéssről. Mint olvasóink láthatják, nulla dies sine linea, alig van hét egy apró miniszterválság nélkül, most alighárom hét alatt három miniszter tette le a kormánypálczát.

Gorove visszalépésének oka oly jellemmel bír, minőnek párját a magyar miniszteriumok történetében nem igen találunk. A politika, a közügyek valamely fontos iránya nem szerepel benne. Visszalépésének oka egy vasutban keresendő s ez a buda-új-szönyi vasút. Hogy ezen fontos vonalat, mely Pest és Bécs között a Duna jobb partján új egyenes összeköttetést fog létesíteni, engedélyezni kell, az iránt az egész minisztertanács egyetértett. Hanem a felett nem lehet egyetértést eszközölni, hogy ki építse ki azt? A minisztertanács az új vonalat a magyar nyugati vasutnak akarta átengedni, ellenben a közlekedési miniszter az Eszterházy Pál gr. által összehozott consortiumra akarta a kiépítést bízni. Mindkét fél ragaszkodott nézetéhez, s a minisztertanács már több hét előtt azon határozatot hozta, miszerint a buda-szönyi vasút kiépítése a nyugati vasutnak adassék át. Gorove nem akart e határozatba egyezni, azonnal beadta lemondását, mely kétségkívül már akkor elfogadtatott volna, ha közbe nem jő a nagy politikai actió, Horvát Boldizsár lemondása, melynek folytán Andrassy gróf kérelmére Gorove megígérte, hogy pár hétig még állomásán marad, ne hogy a két különböző indokból származó s csakis a véletlen szeszélye által egy időre összehozott visszalépésből a kormány ellenségei tőkét csináljanak. Legújabbban Gorove megunt a várást, s újból elbocsátatását sürgeti, azonban még mindig kétséges, hogy már most meg fogja-e kapni, mert a kor-

mány s ő felsége nem szándékoznak öt addig elbocsátani, míg utódjául alkalmas férfit nem találtak.

A magyar kormány eddig azon jó tulajdonsággal dicsekedhetett, hogy állandóan, hosszabb időn át azon férfiakból állott, kikből kezdetben alakult. Nagy állami reformok létesíthetésehez kétségkívül szükséges, hogy a reformok megindítóit hosszú ideig töljenek a kormányon, mert a gyakori személyváltozások rendkívül sokat ártanak magának a reform végrehajtásának is. Darab ideig az Andrassy-kormány is azon kellemes helyzetben volt, hogy nem zaklatták a folytonos változások. Az utolsó évben azonban ez megváltozott, mert ama férfiak közül, kikkel Andrassy gróf a ki-egyezés után 1867. február havában miniszteriumát megalkotta, ma csak maga van még kormányon. Egy tagot a halál elvitt, a többiek egymásután mind kiléptek s csak egy tag — Wenkheim Béla — de ez egészen más tárczához — került, ismét vissza hozzája. Gorove visszalépése kétségkívül veszteségnek mondható. Ő a kormány egyik szorgalmas, munkás tagja volt s habár közlekedési ügyünk nem sokat vesz benne, miután kevés szakismerettel bírt, ki-léptével vesz a liberalisabb irány, melyet a minisztertanácsban lehetőleg és szükség szerint támogatott. Visszalépésének indokában azonban legalább azon vigaszt rejlik, hogy az politikai jellemmel nem bír s általában országra szóló fontosságának nem mondható. Az országra nézve körülbelül közönyös, ki építi a buda-szönyi vasutat, csak jól építse azt és lehetőleg olcsón.

Noha már több hét óta Gorove visszalépése kétségtelen vala, Andrassy gróf még nincs tisztában az iránt, kire bizza a közlekedés ügyének fővezetését. A közvéleménynek sem igen van jelöltje ez állomásra. Magánhírek, melyekért felelősséget vállalni nem mernék, azt állítják, hogy Andrassy gróf Trefort Ágoston vagy Tisza Lajos urak közt ingadozik. Ez azonban nem bizonyos, s igen könnyen megeshetik, hogy a dolog eldöntése ismét függőben maradjon. Andrassy grófnak törekvései oda irányulnak, hogy Gorove minél tovább hivatalában tartassék. Ez okból valószínű, hogy a lemondás még ma vagy holnap el nem fogadtatik, s az új miniszter kinevezése ő felségének visszatérteig napotlatik el. Azonban csak elnapoltatik. Gorove semmi áron sem akar tovább hivatalában maradni s így egyikét hét mulva mindenesetre más vendi át a közlekedési miniszterium vezetését.

Sz. kir. Arad-város rendes havi közgyűlése június 21-én.

Elnök: Pászthory Ferenc helyettes polgármagy.

A múlt közgyűlés jegyzőkönyve hitelesítettik.

Elnök jelenti, hogy a jövő közgyűlésre beterjesztendő a tervezet a szegények házáinak felállítására (helyeslés); s egyszersmind javaslatba hozza, hogy Friedmann, ki a szegények alapjára 600 forintnyi adományt ígért, közgyűlésileg szólíttassék fel ennek lefizetésére. Elfogadtatik.

Elnök jelenti azt is, hogy a régi városház egyes részein, különösen a tömlőzők, és a rendőrlégénység lakszobáin a szükséges javításokat, a közgyűlésen hozott határozathoz képest, eszközöltette; egyuttal bemutatja a gazdasági szék által készített tervezet a városház udvarán építendő új színekre, melyekben a vízipuskákat és egyéb készleteket lehessen elhelyezni. E színek építése halaszthatlanul szükséges; a beterjesztett költségvetés szerint kerülend 4200 frtba, mely kiadás fedezhető leendő a most erősen behajtott és a házépítésztrába folyó hátralékokból. A tervezet elfogadtatik és kivitel, illetőleg az árlejtés megtartása végett kiadatik a gazd.-széknek.

Felolvastatik az építészeti bizottság jelentése a Walder és Chorin-féle fűti telek szabályozását illetőleg. Miután e jelentés a régebben megállapított helyett egy újabb szabályozási-vonalat hoz javaslatba s ez ellen pedig többen kifogásokat emeltek volna, egy küldöttség — Pászthory el-

nöklete alatt Dániel Lázár, Varjassy József, Fényes Károly, Kishalmi Ferencz, Vagács M., Hász Sándor, Tabakovits, Kopcsány Zs., Molnár, Spilka, Nachlovsky és Izsó urakból bizatik meg, hogy az építő küldöttséggel együtt a dolog állását a helyszínen újabban vizsgálja meg, s erről a közgyűlés holnap (22-diki) ülésére terjeszse be jelentését.

Az építészeti küldöttségnek, az új-teremutczai 31. számú ház kisajátítása iránt folyt alkudozásokról beadott jelentése folytán, határozatlik, hogy a nevezett telek értéke forma szerint megbecsültessék, s azon esetben, ha nem sikerülne az illető tulajdonossal méltányos egyezkedést hozni létre, a miniszteriumtól kéressék a nevezett teleknek törvényes uton leendő kisajátíthatása.

A vallás és közoktatási m. kir. miniszterium tagadó válasza a város közönségének abbéli felterjesztésére, hogy részéről a Lyceum felépítésére ajánlott 40 ezer frt a felgymnasium fenntartására 20 év óta fordított mintegy 50 ezer forint kiadásai betudassék, — tudomásul vétetik.

Ugyanazon miniszteriumtól jött felszólítás folytán, ha a város mily áldozatokat akarna hozni egy tanítónő-képzőnek, mely Debreczen, Szabadka, Temesvár, Nagyvárad vagy Aradon fog a teendő ajánlatokhoz képest felállítani, ide leendő helyezése esetére, — egy küldöttség — Vörös Pál elnök, a városi főügyész, főmérnök, főszámvivő, Bogdánffy G., Aradi, Szőke K., Fényes K. és Vagács urakból, bizatik meg az ez iránt teendő javaslat elkészítésével.

A kir. kincstári ügyészség átirata a városon követelt 4348 frt lefizetése iránt, — kiadatik a jogi-bizottságnak.

Beterjesztik az építészeti bizottság jelentése Györfy János kérvényére, egy a fűtési-tányon, szemben a Steinitzer-házban lévő kávéházzal, felállítandó kioszk iránt. A közgyűlés azt határozza, hogy a kioszk építése csakis a sétány közepén engedtetik meg.

Ugyancsak az építészeti küldöttségnek javaslata, mely szerint Dengl Miklósnak fűti 23. sz. telkéből kisajátított 714 négyzetöölnyi részért leendő kártalanítása fejében, az e telek megett fekvő városi telek kb 750 négyzetööl volna adandó, — elfogadtatik.

Ugyanezen bizottságnak, Winkler Herman kérvényére a fűtőn elvett telekrészért adandó kárpótás — és egy másik külön bizottságnak jelentése a hajó-utca feltöltése tárgyában — elfogadtatnak.

Ezzel a közgyűlés ez ülése véget ért.

Bécs, jun. 21.

A reichsrathi delegáció budgetbizottságában a külügyi budget részletes megvitatása került szönyegre. A „köz. vezetés” czime a kormány előterjesztése szerint fogadtatott el. A „polit. információk” czime heves vitára adott okot; a bir. cancellár védelmezte a kívánt 260 ezer frtot, kiválóan utalván a legtöbb nagyobb államban mutatkozó pártállásokra s az Internationale aggasztó kiterjeszkedésére. Beust, Lasser Herbst és Van der Strass jelentéstevővel szemben, mely utóbbi 60 ezer törlesztést indítványozza — kiemeli, hogy a rendelkezési alap növekedését nem az ő hibája idézte elő; — e tétel végül 200 ezer frttal engedélyeztetett.

A 2. czimnél „diplomatiái kiadások” csak a párisi és római követési állomásokra nézve támadt hosszabb vita. Beust hangsúlyozza e két követtség meghagyásának szükségét, s az utóbbira nézve megjegyezte, hogy a diplomatiái képviseltetés folytatása Rómában, nem sértés az olasz kormányra, minthogy az olasz garantialis törvényekben ez esetről gondoskodva van; egyszersmind utalt más kormányokra, melyek képviseltetésüket Rómában fentartották. A cancellár kijelentette továbbá, hogy a kormány szilárdul ragaszkodik azon elvhez, miszerint ne avatkozzék be Olaszország és Róma egymásközötti viszonyaiba, végül pedig tudatta, hogy a florenczi követ utasított az olasz külügyér követésére, mihiely ez Rómába költözik. Erre mindkét állomás megszavaztatott csak a párisi követtség functionális pótléka szállított 9000 frttal alább. A 2-ik tétel ordinariuma 933,952 frttal és 32,300 frt extra ordinariummal elfogadtatott.

Bécs, jun. 20. A bir. tanács delegációjának költségvetési bizottsága ülésében Giskra a politikai viszonylatok tárgyában, s különösen Ausztriának Oroszországhoz való viszonylat tárgyában interpellált. Beust válaszában kijelenté, hogy Ausztriának a külfölddel való viszonylatait igen jóknak mondhatni, hogy különösen a német birodalomhoz való viszony egyáltalában békés és megnyugtató. Hangsúlyozta továbbá, hogy az Olasz-, Francia- és Angolországhoz való viszonylat barátságos, s ami Oroszországot illeti, semmi ok sincs az összekötözéstől vagy békezsavarától tartani. A lapok híre, hogy Oroszország Ausztria bel-

viszonyainak alakulása ellen kifogásokat emelt, valótlán, s a bir. cancellár megjegyezte, hogy ő valamely idegen hatalomnak az efféle beszólást nem engedné meg, de eddig ezt tenni nem is találta okot. A bir. cancellár kiemelte, hogy a Pontus-conferentia eredménye Ausztriára nézve kielégítőleg ütött ki, s hangsúlyozza az Ausztria s a Porta közti jó viszonylatokat. Végre kijelenté, hogy Ausztria az ő politikáját mindenütt saját érdekei szerint fogja intézni. — Giskra a válaszzsal megelégedett. — Egy további kérdésre a bir. cancellár kijelenté: a külügyminiszterium a 72 osztrák püspök kérvényének — a pápa világi uralmának helyreállítása ügyében — nem adott helyet. — Ezután megkezdődtek a részletes viták a külügyi budget fölött.

Beust a külpolitikáról.

Az osztrák delegáció tegnapi ülésében Giskra a külföldhöz való viszonyokról interpellálta Beust grófot. A távirat rövid kivonatban meghozta ugyan e beszéd tartalmát, de — fontossága miatt — szükségesnek tartjuk azt részletesebben megismertetni az olvasóval.

Beust gróf kinyilatkoztatta, hogy viszonyaink a külföldhöz általában kedvezőeknek nevezetethetnek. Legkivált a német birodalomhoz való viszonyunk fölötté barátságos és megnyugtató, és néhány lap azon közlése, hogy az a közönséges udvariasság határait nem haladja túl, teljesen alap-talan.

Italiához Ausztria a legbarátságosabb viszonyban áll, s az olasz kormány elismerte, hogy az Olaszország kormánya nehéz állásakor egy hatalom sem mutatta magát barátságosabban hozzá, mint Ausztria.

A francia kormány most ugyan az állam belső lazultságának megfelelőleg oly helyzetben van, melyben a külügyekkel kevésbé foglalkozik; de az osztrák kormány viszonyai azért Franciaországhoz is igen jók s félreértések nem állnak fenn.

Ép így Angolországgal szemben sem jött elő olyasmi, mely a barátságos viszonyt megingathatta volna.

Ami Oroszországot illeti, nincs semmi alap arra, hogy tartani lehessen ezen hatalommal való collisiótól, és a hírlapokban előfordult azon hír, hogy Oroszország Ausztria belső viszonyainak alakulásába beavatkozott — alaptalan. Ő különben azon elvből indul ki: hogy idegen hatalomnak ily beavatkozás nem fog megengedni; de nem is volt azon helyzetben, hogy ez elvnek érvényt szerezzen, mert erre egy hatalom sem adott okot.

Az utóbbi delegáció-ülésben épen azon differenciák kiegyenlítése volt napirenden, melyek a Pontus-conferencia által idéztettek elő. Az osztrák kormány magatartása ennél igen correct és erőlyes s Ausztria érdekeinek megfelelő volt. A Pontus-conferenciák akként fejeztettek be, mely befejezés Ausztriára nézve semmi módon sem lehet káros.

A porta részéről új politikát követ, mely oda megy ki, hogy saját lábaira álljon, ebből azonban Ausztriára nézve hátrány nem hárallik és ez által jó viszonyai a portához semmi tekintetben sem zavartathatnak meg.

Ellenben Ausztria volt az, mely lényegesen a londoni konferencián az orosz közbelépés által kérésessé tett nemzetközi alapelvek megerősítését és megszilárdítását keresztülvitte. Ausztria itt, mint mindenütt, érdekei szerint fogja üzni politikáját.

Ausztriának viszonya Oroszországhoz az utolsó időben sem lett rosszabbá és a lapok ebbeli hírei merő koholmányok.

Az utóbbi évek alatt, midőn az Európában nagyon felhalmozott гуаныang lángra lobbant, sikerült a monarchiát a háborútól távol tartani, miáltal Ausztria jóléte csak gyarapodott és tekintélye nem szenvedett csorbát.

Egy harczképes seregnek fenntartása hasonlólag biztosíték az államra nézve, — és mindezen szempontokból kívánja megítéltetni a politikai és katonai kérdést.

Reichbauer az állam kancellártól erre azt kérdezte: mily módon fog a 28 osztrák püspök kérvénye, kik a pápa világi hatalmának helyreállítását kérelmezik — elintéztetni?

Beust erre azt válaszolta, hogy a külügyminiszterium egy találta, hogy ezen kérdésnek nem lehet eleget tenni. A püspökök a miniszteriumtól választ nem kaptak s nem is fognak kapni.

Arad, június 22.

A már közelálló pótválasztások Franciaországban mind-nagyobb érdeklődést keltenek. Előleges hozzáférhetőség szerint, mint a „Daily Telegraph”-t tudósítják, a 115 választandó képviselő közül 20 — 25 legitimista, ugyanannyi orleanista 15 szélsőbaloldali és 10 imperialista leendő. Az im-

Mai lapunkhoz a helyben ez évi július elsején megindulandó „ARADER TAGEBLATT” előfizetési felhívása van mellékelve.

perialistikus jelöltek mellett roppant erőfeszítések tetetnek, sok pénzt adnak ki, anélkül azonban, hogy lényegesen kedvező esélyeik lennének, mert a többi pártok mind egyesülnének ellenük, ha talán a kamrában többségre jutnának.

A nemzetgyűlés, úgy látszik, napokint jobban és jobban elhatározza arra magát, hogy a status quo-t fenntartsa, és az os talyok mind, a túlzó vörösöket kivéve, egyetértéssel abban, hogy kerülniök kell mindent, ami meghasonlásra adhatna alkalmat.

Gambetta több helyütt léptetett fel jelöltül, u. m. a Gironde, Var és Herault-departementban. Egy bordeauxi lap a „La Tribune” írja: A köztársasági propaganda egy küldöttségét jelent meg Duval praefectnél megkérdezendő: Ha Gambetta veszély nélkül visszatérhet-e Franciaországba; a praefect ekkor utasítást kért ez ügyre nézve a kormánytól. Az „Indep.” levelezője írja erre vonatkozólag: Még eddig nincs oly törvény, mely Gambettának a visszatérést megtiltana, ha ugyan a commune ellen folyó bűnperben ő is nincs complicitálva, mint sok lap állítja; ami azonban nem lehet. Fel lehet tenni tehát, hogy a kormány nem fogja semmiképpen akadályozni visszatérhetését. Ami Gambetta híveinek az aggodalomra adott okot, az azon körülmény volt, hogy Duval nemrég Versaillesban fordult meg, amit rendkívüli dolgokkal hirték összefüggésben lenni.

A commune leverett ugyan, de még mindig él és jelekben mutatja életét, — így hirdetik a párisi lapok, melyek naponta friss proclamatiokat és manifestumokat közölnek állítólag a commune titkos bizottságának tollából. Mi azt hisszük, hogy mint egykor Pietri idején a folytonos összeesküvések, most ezen iratok a rendőrség titkos gyárából kerülnek ki, mely a választások előtt gyökeresen meg akarja ilyeszeni Páris polgárait, nehogy valamiképpen oly embert találjanak választani, kire a Thiers-kormány legfelsőbb kegyelmének napja nem sugárzik.

A „Petit-Journal” az utolsó idő hirhadt pletykalapja egyszerre három ilyen proclamatiót hoz, mindeniket a famozus „Internationale” tollából, melyet minden szerencsétlenségért felelőssé tenni most divattá vált Franciaországban.

Különbben nem szabad csodálkoznunk, hogy Páris elégedetlen, s a commune párhívei alkalmat találnak az izgatás folytatására. Maga a versaillesi kormány dusan szolgálatja nekik az alkalmat. Nem volt elég az a vas kegyetlenség, melylyel a legyőzött ellenségnek garázdazkodott, nem volt elég, hogy a példátlan száma kivégzés és elfogatás által, melynek vége deportáció lesz, ezer és ezer család bologóságát kiirtotta. Most új baklövést tőn, midőn a versaillesi nemzetgyűlés által néhány hó előtt alkotott lakbértörvényt, mely a párisi lázadás kitérésének egyik főoka volt, ma is fenntartotta. 16-kán függeszték ki a törvényt Páris utcáin, mely — mint kivétel nélkül a legtöbb lap constaltja — a szerencsétlen főváros lakosságára a lehető legrosszabb benyomást tette. A „National” azt hiszi, hogy Dufaure igazságügyminiszter Páris állapotáról fogalommal sem birhat, különben ily törvényt ki nem hirdethetett volna. De a lap, úgy látszik téved, az öreg Dufaure nagyon jól ismeri a város helyzetét, 400,000 frank évi jövedelme van, és pedig leginkább Párisban levő házai után. E szerint igen természetes, hogy a szerencsétlen lakosságnak engedményeket tenni nem szabad, különben a miniszter ur ez évi jövedelmének nagy részét elvesztené. Az új váltófizetési törvény szerint a mult év aug. 13-tól nov. 12-ig lejárt váltókat 1871. június 13. és okt. 12-ke közt kell kifizetni. E törvény — írja egy levelező — a párisi rossz hangulatot megváltoztatni nem fogja, mert csak kevés kereskedő lesz azon helyzetben, hogy az üzletnek tizhavi szünetelése után három hét múlva — július 13-án — fizetéseit ismét fölvegye. Ha Dufaure ur márczius elején szavaztatja meg a mostani törvényt, s a házbér kérdésében is elfogadható arangementot hoz létre, a márcziusi lázadás valószínűleg csak azon sorsban részesült volna, mint okt. 31. és jun. 21-ki előde.

TÁRCZA.

A kommunisták az alvilágban.

(Egy visszatérőtől)

Camille Desmoulins: Mily nagy csoportulást veszek észre néhány nap óta körünkben! Három lépést sem tehet az ember anélkül, hogy idegennel ne találkozzék.

Danton: Való! egész Frankhon, mint látszik, kölcsönös gyilkos harcot folytat, és kétséges, vajjon 1793-ban folyt-e annyi vér, mint most?

Camille Desmoulins: Vannak-e biztos adatai ez iszonyu polgárháborúról?

Danton: Nincsenek. Régóta gyűlölöm már a politikát, és azon vagyok, hogy régi emlékeimet elfeledjem.

Camille Desmoulins: Tudom és ismerem. Ugy nevezik, hogy lelkiismeret. De vajjon némely perczen nem kísért-e meg, e dűhlázat, mely az egész fővárost hatalmába keríté, mérsékelni, s vajjon nem fejünkkel lakoltunk-e mérsékelni tanácsainkért?

Danton: Az áll. De semmi sem oly sikamlós, mint a vér. Mi csak kevés vért ontánk, midőn a neki áradt tócsát korlátozni akartuk, már késő volt.

Kérem, beszéljünk más valamiről.

Camille Desmoulins: Örmest. Kicsoda itt ez öreg ember, aki most élénk jön? Nyomorultul néz ki. Szakálla piszkos, ruhája rongyokban lóg le róla. Bizonyára a nép-düh egyik áldozata.

Az öreg: Mester, üdvözlöm önt!

Danton: Mily tanokat sajátíthat el tőlem?

Az öreg: Tán tévedtem a személyben, nem a híres Danton előtt állok?

Danton: Hires, az fölösleges. Nevem röviden Georges Danton.

Az öreg: Én meg Delescluze vagyok.

Danton: Nincs szerencsém ismerni.

Párisi dolgok.

A „Paris Journal” a szövetséges nemzetőrök központi bizottságának következő 3 új manifestumát közli:

I. Polgárok! Azt mondták, hogy mi barbarok vagyunk. Ellenségeink a harcot úgy jellemezték, mint a társadalom harcát a vadak ellen. Minket tolvajoknak, gyilkosoknak és gyújtogatóknak neveznek.

Mi, az „Internat.” itt egybegyűlt tagjai, megszakitunk minden közösséget a banditákkal, kik Párist felgyújtották. A mi harcunk a jogosság harca volt az aljasság ellen, a munkások háboruja a kapitalisták nyomasztó despotismusa ellen. Ma azt mondják: le vagyunk győzve. Ez lehetetlen; — de semmi szakadás! A mijelölteinknek előhaladott republikanusoknak kell lenniök; számbeli hatalmunkkal kereszttül fogjuk őket vinni. Mi tehát Malon, Prudhomme és Lartigue polgárokat hozzuk javaslatba. Ők mindnyájan biztosítékot adtak a demokratának és megmutatták szeretetüket a socialis köztársaság iránt.

II. Polgárok! A fegyveres harc véget ért. Kénytelenek vagyunk a hatalom uralmát elismerni, de erőnkhez képest gyengíteni fogjuk. A föld hatalmasai csak télettségünk következtében győztesek. Legyünk ennek dacára győztesek. Három dendszer forog kérdésben: a köztársasági, az alkotmányos és kényuralmi kormány-alkat. A legjobb ezek közül még mindig alapjában rossz. Polgárok! Még csak egy van hátra: csoportosuljunk az „Internat.” körül és válasszuk meg annak jelöltjeit: Malon, Tolain, Tridon, Rochat, Serrailier, Delerd és Silvent-t.

III. Polgárok! Bátorságotok következtében néhány nap óta összegyűlekezhattunk és a reakció dühének ellen állhattunk. A győztes hatalom reátok nézve a törvényes, mert ő képezi a tényleges kormányt. Nekünk ma már szorosan a törvényesség határai között kell mozognunk.

Szavazatainkat oly embereknek kell adnunk, kik jövőre szövetséges társaink lesznek. Polgárok, munkások, kispolgárok, nagy iparosok, a jövő a miénk. Szavazzunk mérsékelt socialista köztársaságiakra. Mi nem akarjuk a társadalom erőszakos megbuktatását, mi annak tökélyesülését akarjuk.

Ezekre a következőket jegyzi meg a „Fr. Corr.” A „P. Journ.” még soká folytathatja az ilyen levelezéseket. Ezen gyakran egymásnak ellentmondó okmányok sem az „Internat.” sem a közp. bizottságtól, mint ilyenlőt nem erednek, hanem a radikális választók oly szétszórt csoportozataitól, melyek nincsenek feljogosítva, hogy sem egyik, sem a másik nevében beszéljenek. Mi magát az „International”-t illeti, ez is ép oly tarka elemekből alakul, mint bármely alkotmányos állam kamrája és egy Tolain természetesen nem tudja megmondani, ha vajjon az Assytló származó valamely okmány kifejezése az „Internat.” gondolatát vagy nem; egy 3 millió tagból álló titkos társulat magában véve is képtelenség, de minden esetre oly intézmény, melynek irományai az európai rendőrségek előtt nem maradhatnak t tokban.

Temesvár, jun. 16.

Me gy e gy ű l é s

A jun. hó 15-iki napjára kitűzött közgyűlés Temesvármegye közönsége részéről Ormós Zsigmond elnöke alatt a kitűzött napon megnyitattván, mai napon befejeztett.

Elnöki székét elfoglalván, hosszabb beszédben fejtegeté a mai gyűlés feladatának fontosságát, különösen a küldöttség megválasztását, mely által az új megyei intézmény első alapköve lesz letéve; a külsőben álló rendezéssel szemben felhívá a közönséget, hogy az üresedésben lévő megyei állások betöltésénél bizalmával oly férfiakat tiszteljen meg, kik a rendezés magasztos feladatától áthatva, tevékenységük és képességük által biztosítják a rendezés jó sikerét.

A főispáni beszéd után az 1870. évi XLIII. t. cz. 91-ik §-ában foglalt teendő intézésére szükséges küldöttség megválasztása kerülvén szönyegre, dr. Vargits Imre bizottmányi tag egy indokolt beszéd után a küldöttségbe választandó bi-

zottmányi tagoknak névjegyzékét mutatta be elfogadás végett, azon indítványát terjesztvén elő, hogy a küldöttség munkálatait folyó évi augusztus hó végéig elkészítvén, a főispánnak bemutatandó munka kinyomások s a munkálat megbírálására nézve szept. hó végén egybehivandó rendkívüli közgyűlésre szétküldendő meghívások kapcsában minden bizottmányi tagnak, tájékozás és tanulmányozás végett, egy példányban megküldessék.

Ezen indítvány elfogadtatván, Ormós Zsigmond főispán elnöke alatt a küldöttség 109 tagból megalakítva, megválasztatott s az indítvány értelméhez képest a törvény általa előírt intézkedések megtételére utasított.

A küldöttség megalakítása után jelenlegi főispánunk előléptetése folytán megürit első alispáni állás betöltése kerülvén szövegbe, az összes bizottmány, mint egy szív és lélek Róth László országgyűlési képviselő nevét hangoztatta, s midőn a kijelölés megtörtént, leirhatlan lelkesedéssel emelték föl Róthot, mint egyhangulag megválasztandó alispánt.

Főispán ur látván az első helyen jelöltségbe hozott egyén irányábani osztatlan ragaszkodást, Róth László urat Temesvármegye egyhangulag megválasztott első alispánjának kijelentette.

A központi főszolgabírói állásra Deschán Géza egyhangulag, a központi szolgabírói állásra dr. Despinit Péter egyhangulag, alügyészi állásra: Bede Gyula egyhangulag, továbbá: szolgabírónak Muntján Gyula egyhangulag, Csapó Elek szintén szolgabírónak tulnyomó szótöbbséggel, esküdteknek: Varga Hugó, Alexi Athanasz és Molnár László, alszámvevőnek: Hidegkuty József, aljegyzőnek: Zolnay Antal, árvaszéki előadónak: Uy Kálmán, Tóth Imre és Novák István, várnagynak: Szánthó Alajos, csendbiztosnak: Czigány János megválasztatott.

Ezután a főispán, jogánál fogva, tekintettel a nyilvánuló bizalomra s az illetők képességére, következő egyéneket nevezte ki tiszteletbeli tisztviselőkné.

Dr. Despenits Péter szolgabíró tiszteletbeli főszolgabírónak. Rutkay Samu tiszteletbeli alügyész tiszteletbeli főügyésznek. Dr. Káktay Sándor tbeli főorvosnak. Szathmáry Lajos, ifj. Ormós Zsigmond, Subbotich Gyula és Murgu József ügyvéd urakat tiszteletbeli alügyészeknek Dr. Vinkler József és Dr. Rollmann Józef orvosokat tiszteletbeli orvosoknak. Capdeo Sándor birtokost és Takács Manó esküdtet tiszteletbeli szolgabíróknak. Gyika Imrét, Nagy Lajost és Körtyvélyes Jánost tiszteletbeli aljegyzőkné, végül Moldován Simon végzett jogászt és Zsinkovits Ferencz birtokost s honvédfőhadnagyot tiszteletbeli esküdteknek.

Másnap, midőn a megválasztott és kinevezett tisztviselők esküjüket letették, Róth László első alispán ur felkelt és felemlité, hogy miután választó-kerületének összes választói minden pártkülönbség nélkül azon óhajnak adtak kifejezést, hogy a jelen országgyűlés különben is rövid tartamára képviselőnek megmaradjon, és hogy lemondása által a kerület lakosságát egy újabb s a jövő év elején is bekövetkezendő választás kellemetlenségének ki ne tegye, kéri a megyei bizottmányt, hogy e tekintetben nézetét annyival is inkább nyilvánítsa, minthogy ő a megyei bizottmány nézetének hódolva, a képviselői állásról lemondani kész.

Ezen előterjesztésre Missits János bizottmányi tag ur egy hosszabb beszédben előadta, hogy ámbár ő incompatibilisnek tartja a két állást, mindazonáltal, tekintve az idő rövidségét, s a költészekedést, és a választókerületben előidézhető nyugtalanságot kikerülendő, indítványozza, hogy Róth László első alispán ur, az első alispáni állás mellett képviselői állását is kivételesen megtarthassa.

Ez értelemben kívánván a megyei bizottmány a végzés kimondását, főispán a végzést Missits indítványa szellemében kimondotta.

Ezek képezvén közgyűlésünk lényegesebb részét, értesitésemel azon öröndetetes tény meg-

követé el, hogy törvényeit nálunk érvényre akarta juttatni.

Danton: Önök tehát a harcot újra akarták kezdeni, és a győztest legyőzni?

Delescluze: Mire vezetett volna az? A poroszek az erősebbek voltak, s nekünk meg kellett hajolni,

Danton: És ön ezt a szabadságérti meghalásnak vevezi?

Delescluze: Persze. Tiz évi rémuralom után megalakítottam volna a szabadságot Frankhonban.

Camille Desmolins: Ez ember örült!

Delescluze: Nem-e fiatal még az ur arra, hogy egy vén republikánusnak leczkéket adjon?

Camille Desmoulins: Igaza lehet. Én csak 1789-ből származom, és érdemem abban áll csak, hogy a szabadság megszüntetésekor, oldala mellett voltam. Ismeri e jelvényt, melyet kalapomon hordozok?

Delescluze: Falevél, meghiszem azt. A Palais-Royali esemény. Ön tehát Camille Desmoulins?

Camille Desmolins: Igenis szolgálatjára.

Delescluze: Önök tehát Danton és Desmoulins, nagyszerű műüket megtagadnák?

Danton: Mit nevez ön művükné?

Delescluze: Nem illeti-e meg e név a forradalmi erélyt, a melylyel önök a vérpádot Franciaországban felállították, amaz erélyt, mely az 1793-iki hazafiak híres jelmondatában van megtestesülve:

„Köztársaság vagy halál!”

Danton: Ön tehát eme példát akarja követni, e rendszert akarta rendszeresíteni?

Delescluze: Kétség kívül!

Danton: Külföldi invasiót kellett-e viszsza vernie?

Delescluze: Azt nem. A poroszek legyőztek, és a nemzetgyűlés ama szemtelenséget

említésével zárhatom be, miszerint az ellenzékéből sem volt egyetlen egy egyén sem, ki főispánunknak elnökségével megelégedett nem lett volna.

B—i F—cz.

Az észak német és az osztrák-magyar hadügyi költségvetés.

Ha összehasonlítjuk a német-szövetség haderejének számát, mely legalább 650,000 főt képvisel, az osztrák-magyar hadsereggel, mely legfeljebb 400—500,000 emberrel képes megjelenni a csatamezőn, azt kellene hinni, hogy a mi költségvetésünk majd fele a német költségvetésnek. Ezen föltevés azonban téves volna, mivel a különbség távolról sem olyan nagy. Az észak-német szövetségi sereg szükséglete 1871-ben következ: Poroszország 59.254.419 tallér, Szászország 4.803.248, Mecklenburg 1.171.740, Hessen 493.763. Összesen tehát 65.723.170 tallér. E mellett az észak-német hadsereg béke idején a következő számokból áll:

13,012 tiszt, 299,704 altiszt és közlegény, 1290 orvos, 507 fizető-tiszt, 573 lóorvos, 454 puskaműves és 75 nyerges. Összesen 315,615 személy és 73,312 ló. Az 1871-ik évre a mi hadseregünk számára megszavazott rendes szükséglet 77.867,465 forintot tett 275,100 főből álló béke-láb mellett. Nálunk Ausztia-Magyarországban tehát átlag minden katonára 283 frt 5 kr. kiadás van, míg az észak-német szövetségben kevesebb, s pedig: nem tekintve az ezüst-áziót, 29 frt 29 kr., áziót mellett pedig 91 frt 75 kr. fejénként. Az osztrák-magyar hadsereg tehát csak 8, illetőleg 25 millióval kerül kevesebbe, mint az észak-német hadsereg.

Ezen összehasonlítás után kérdeni lehet, vajjon az emberekben, vagy a rendszerben van-e hiba?

T á v í r a t o k.

S e r a j e v o, jun. 20. Az itteni török lakosság fegyveres kézzel behatott Priedor vasuti mérnök lakásába. A mérnök azon gyanuban van, hogy egy fiatal törököt agyonlőtt. A törökök a mérnököt és egész személyzetét oly súlyosan bántalmazták, hogy mindnyájan meg vannak sebesülve, némelyek életveszélyes sebeket kaptak. A törökök ezenfelül még kiűzték a sebesülteket, s felgyújtották a mérnökök házait. Akif basa azonnal katonaságot küldött ide a rend helyreállítására.

Versailles, jun. 20. Az igazságügyi miniszter körirta azt kívánja, hogy a törvényeségi hivatalnokok, kik képviselő-jelöltekül lépnek fel, mondjanak le állásaikról. — A mérsékelt köztársaságiak manifestumát ujabban 16-án írták alá. — A párisi lapok Regre Vesinier elfogatását jelentik. — A Seine, Seine et Oise megyékben a magán-sürgőnyzés megengedtetik, mihelyt a táv-írdá-vonalok helyre lesznek állítva.

Konstantinápoly, jun. 20. A szultán Tricoupisnak konstantinápolyi követé való kineveztetését nem fogagá el. A Porta különylei e kinevezést a Porta megsértésének tekintik.

Bécs, jun. 21. A „Wand.”-nek jelentik Bukarestből, hogy ott titkos nemzeti kormány alakult, mely egy kibocsátványban szabadságharcot hirdet, s a hazafiakat pénzadományokra szólítja fel. — Priedorban (Boznia) fölkelés tört ki; a török vasutak igazgatósági irodája összeromboltott, a hivatalnokok Ausztriába menekültek, két mérnök megöltetett, s többen megsebesültek.

Berlin, jun. 20. Az emsi utazásról hír szerint lemondtak. — A cultus-miniszter egészségi állapota javult, államásáról azonban mindenesetre le fog köszönni.

Leg u j a b b.

Versailles, junius 21. A nemzetgyűlés tegnapi ülésében a kölcsön tárgyalása kezdetett meg, Thiers kifejtette a pénzügyi helyzetet. E szerint a hadikárpótlás még 3 milliárdra megy; a franczia bank

dét kért és annak tartalmát hűségesen megosztotta a mellette álló Moltke gróffal. Egy vidéki birtokos, ki lelki gyönyörrel nézte a történetek, lelkesülten kiáltott a szolgának, ki az üres poharat elvinni készült: „Tiz tallért adok a pohárért, melyből a század legnagyobb embere ivott most és ma! — A szolga visszafordult és megköttötte az alkut. Bismarck is visszafordult és — mosolygott. „Ilyen formán — mondta Moltkenak — nagyon meg fogom drágítani Berlinben az üvegporaharakat, miután innom ebben a nagy hűségben nekem is csak kell!”

II. A diadalmenet alkalmából írja egy berlini lap: „Fájdalmas benyomást tett a diadalmenet alkalmával a hársfak alatt, mikor több olyan katonát, kinek mindakét lába amputálva volt, társai vállalkon hoztak ki. E szerencsétlenek számára talán mégis csak meg lehetett volna rendelni egy szerény bérkocsit. — Vagy egyáltalán nem lett volna-e célszerűbb e diadalmenet összes költségét humanitarius célokra fordítani? A háboru elég özvegyet és árvt teremtett, pedig ezekről helyesebb lett volna gondoskodni, mint dícsőség-istenekeket faragni gypszből és papirosból.” — Ugy látszik tehát, Berlinben is vannak helyesen gondolkozó lapok.

— Ez is stricke! Buenos—Ayresben a legutóbbi járvány szörnyűségét tetézte még az a baj is, hogy a serenosok és virgilantesek (temető bakterek és sirások) strickot csináltak és a temetésért az eddigieknél magasabb díjakat követeltek. A holttestek ilyenformán több napig temetetlenül hevertek a temető ajtajánál, hol utóbb nagy gödröket ástak és úgy hányták belejük koporsó és végtisztesség nélkül a tetemeiket. 20,000 ember került ilyenformán az örök nyugalomra.

V e g y e s.

— Porosz történetké az ünnepekélyes bevonulás alkalmából:

I. Mikor Bismarck a bevonulás napján Blücher herczeg szobra mellé ért, egy pohár limona-

kölcsönöz 1330 milliót. — Az 1870. és 71-diki budgetek deficitje 1631 millióra fog menni. Constatálja továbbá Thiers, hogy a franciaországi szerencsétlenségekkel terhelő 436 milliót fognak tenni, mely összegben azonban 200 milliónyi törlesztés is benn foglaltatik. Az újabb javaslatba hozandó adók nehezek lesznek ugyan, de még sem elviselhetlenek s a jelen pénzügyi helyzetet felsegítik. Thiers beszédét élénk tetszésnyilvánítás közt végezte. Ezután a kölcsön részletes megvitatása került színpadra. Az első szakasz elfogadtatik s utána a bizottság egy külön szakaszt szűrt be, mely szerint, akik takaréktárakba pénzeket tesznek be, jogot nyerjenek onnan kölcsönöket felvehetni. E második és a többi szakasz is — végül pedig az egész törvényjavaslat egyhangulag elfogadtatik.

B é c s, jun. 21. A nagyhatalmak közt diplomatiái értekezések folynak a nemzetközi munkásegylettel szemben követendő egyöntetű eljárást illetőleg.

B é c s, jun. 21. Gablencz b. tábornagy tegnap este tért meg Berlinből s egy mai kihallgatáson nyújtotta át a császárnak Vilmos császár sajátkezű iratát. A német császár Gablenczet a vörös sasrend brilliáns nagykeresztjével díszítette.

Z á g r á b, jun. 21. A sicheburgi kerület a császárhoz intézett feliratában tiltakozik Horvátországtól leendő elszakítása ellen.

H o h e n e m s, jun. 21. A Rajna meszsze elöntötte a szántóföldeket s veszélylyel fenyeget.

Karlovicz, jun. 21. A congressus felkérte az elnököt, tegyen kellő intézkedéseket a temesvári egyházmegyében s a püspökökkel tessen javaslatot Nákó püspök nyugdíjaztatására. A kiegyezési küldöttség a románokkal kiegyezkedésen dolgozik.

B é c s, jun. 21. Gorove közlekedési miniszter lemondása ő felsége által elfogadtatott. Gorove érdemei elismerésül valamely rend nagykeresztjét fogja kapni kitüntetésül. Közlekedési miniszterré Tisza Lajos neveztetett ki.

L o n d o n, jun. 21. A „D. News“ jelentí Brüsseltől, hogy a francia-német viszonyok ismét feszültek, miért is a francia foglyok hazaszállításával felhagytak.

P r á g a, jun. 21. Az egész eisenbrodi kerületet rémítő jégeső pusztította el; több ház összeomlott, sok barom oda veszett, emberélet azonban nem esett áldozatul.

B e r l i n, jun. 21. Ujabb francia-német posta-szerződés van kilátásban.

Ujdonságok.

— Egy központi vasuti-indóháznak Aradon leendő felállítását tegnapelőtt Pesten értekezlet tartott, melyen a három érdekelt vasut társulnak, u. m. a tiszavideki, arad-temesvári és első erdélyinek képviselői vettek részt.

— Mint Bécsből távirják, Róna y Jácint csakugyan kinevezeték a koronaherceg történelmi tanárává. Róna y hetenkint két órán át fog a magyar történelemből előadást tartani. A jövő évben azután cseh nemzet külön történelmére kerülend a sor.

* A z a r a d i i f j u s á g i d a l á r d a jövő kedden (junius 27-én) az arenakertben a z országos dalár egyesület pénztárájára táncozzal egybekötött zeneestélyt rendez, melyelőre is az ifjúságbeli mindkét nem-pártoló figyelmébe ajánlunk. A belépti-díj személyenként 50 kr-ra van megállapítva.

* N a g y s z e r ű a d o m á n y. A „Neue Temesvarer Ztg.“ írja: Néhány nap óta azon hír kering, hogy Bonnaz püspök ez évi egész repezermését, melyet a jól értesültek 80 ezer forintba becsülnék, egy Temesvárti létesítendő árvaházra ajánlotta fel. Ez összeg oly nagy, hogy habár e főpásztor adá áldozatkészségének jeleit, mégis némi kétely furakodik e hír valóságához.

* U j b e s z á l l á s o l á s i t ö r v é n y. Már régóta folynak a tárgyalások új beszállásolási javaslat készítése körül. Mint a „Fremdenbl.“ értesült, elvül már kimondatott, hogy a beszállásolási átalányok minden esetre fel lesznek emelendők. Tervben van a kárpótlási átalányok olyképen való meghatározása, hogy azok megközelítsék a községek által nitalan építendő laktanyák építési tőkéjének kamatait, minélfogva a községek talán buzdulást nyernének állandó laktanyákat építeni.

* A k ü l f ö l d i e k p o l g á r i h á z a s s á g a Ausztriában. Az alsó-ausztriai helytartóság, a bécsi tanács egy határozata ellenében megengedhetők véli, hogy külföldieket (a magyarokat ide számítva) a Lajtántul polgári házasságra léphetnek oly esetekben s olyképen, mint osztrák törvények igénylik, még akkor is, ha az ország, hova az egyik fél való, az ily házasságot törvényesen el sem ismeri. E szerint tehát az Ausztriában lakó magyarok is polgári házasságra léphetnek ezentul. A tilalom csak akkor állna be, ha az illető nemcsak polgári, de más házasságra sem léphet.

* A z u r s z ö l e j é n e k e g y i g a z n a p s á g m o s a. Tatay István, a szarvasi főiskola igazgatója most tölti be tanársága huszonötödik évét, mely alkalomból e hó 19-én a tanuló ifjuság egy ezüst billikomot nyújtott át neki hála és tiszteletül. Tatay egyike azon tanfőnöknek, kiknek a hazai köznevelés igen sokat köszön. Ő Sopronban kezdte meg nyilvános tanári pályáját, azonban az 1848/49-ki események folytán ő is leszorítottatott a térről, hogy más téren szolgálja a hazát. Egy ideig kir. biztos volt Kismárton vidékén; majd bujdokolni kényszerült, míg végre 1855-ben Szarvason tanári állomást nyert. Mint tapintatos nevelő és igazgató kivívtá magának nemcsak a szülők és ifjak, hanem az egész egyházhekerület tiszteletét. Megvesztegethetlen szilárd hazafisága, ritka lelki tehetségei, kitartó munkássága és az egyházi és nemzeti ünnepélyek alkalmával tartott elragadó szónoklatai folytán Szarvas polgársága egyhangulag őt választotta meg 1861-ben Trefort ellenében országgyűlési képviselővé, de ő önként visszalépett báró Podmaniczky Frigyes javára, aki mai nap is Szarvas képviselője. Tatay az ifjúság nevelésében találja legfőbb örömét és dicsőségét. A hazai tanügynek, a protestáns egyháznak, és általában a nemzetnek nincs oly fontosabb küzdegye, melyben Tatay tollal, szóval, tettel tévén részt nem venne. Irodalmi tankönyveivel hálaára kötelezte maga iránt a nemzetet, s e munka még most is egyetlen a maga nemében s nagy elterjedésnek örvend. Ily lelkületű és tevékenységű tanárokat a magyar főiskoláknak! és akkor nem kell rettegni az ifjúság elkorcsosodásától sem az elnémetesedéstől.

* S z é p t ö r t é n e l e m! A „N. fr. Presse“ a következő történetet beszéli el: Midőn a zágrábi érsek közelebb egy horvát iskolát meglátogatott, saját kíváncságra a tanító a történelemből tőn tanítványainak kérdéseket. A kérdések s feleletek közül néhányat, mint jellemzőt felemlítünk. Kérdés: Kik voltak a horvátok? felelet: Nyugodt, földmivelő, mivel nép. K: Honnan jöttök? F: Dalmáciából. K: Kik hódították meg a horvátokat? F: A magyarok. K: Mik voltak a magyarok? F: Rabló nép, három-szögletes fível, benyomult orral, nagy szájjal, s hosszú fülekkel. K: Ki hitta a magyarokat az országba? F: A svábok stb. E derék tanító fizetését aztán az iskolai felügyelőség azonnal leszállította egy harmadára, s a kormánytól fölhi- a, hogy állomásától mozdítsa el őt.

* A s z l a v o n i a i u j s z ű z M á r i á t e l f o g t á k. A Gat községbeli rajongó nő, kiről mult keddi lapunkban tettünk említést, szélteben oly roppant sensatiót keltett, a bucsu menetek oly mérvet öltöttek, hogy végre a hatóság is kényszerült közbevetni magát. Mint Eszékről írják, „Sveta Roza“ (szent Róza) a mint a nőt neveztek, vasárnap délelőtti a szolgabírósg által letartóztatott és fedezet alatt beszállítottatott Eszékre, a hol a megyei törvényszék elrendelte az orvosi vizsgálatot, mely kideríté, hogy Sveta Róza való- lási örültségben szenved. A szerencsétlen nő most tébolydába fog szállítatni.

* A m i n i s z t e r e l n ö k f i a. A bécsi fenytőtörvényszéknél hétfőn egy mulatságos, episodokban gazdag tárgyalás folyt le bizonyos Hermann Ignác, ókanizsai születű kereskedőseggel ellen, ki foglalatossággal azt választotta, hogy fiatal és nem fiatal leányokkal közkereteken ismeretséget kötött, s magát ügyvédjelöltnek adván ki, házassági ígérlet mellett addig vitte a szerelmeskedést, míg különféle ürügyek alatt — könyvre, vizsgára, irodaköltésre stb. — a szegény nők vagy család- juk egész kis vagyonát ki nem esalta. A tárgyalásnál az egyik áldozat, egy jószívű nevelő nő elmondta az ismerkedés történetét, melyből megtudjuk, hogy a jó madár hazugságaiban sokkal többet adott az eredetiségre, mint a valósínűsége. Azt mondá ugyanis, hogy magyar joghallgató léte- re azért nem tanul Pesten, mert párba já volt a magyar miniszterelnök fiával. Andrássy gróf bámulni fog, ha megtudja, hogy két kis fia közül (a nagyobbik is alig lehet több 12 évesnél) az egyiknek már is „becsületbeli ügye“ volt. — Hermann urat különben három évi fog- ságra ítélték. Hogy mily ravasz egy róka, mutatja az a fogás, melylyel keresztesny leányokkal szem- ben mindjárt az első ismerkedésnél elhárította azt a gyanut, melyet csinos arcának orientális jellege kelthetett. Könyvet vitt ugyanis magával, s mel- lesleg említve, hogy a Lutherről szól, alkalmat veszt kijelenteni, hogy ő buzgó, majdnem tulbuzgó — protestáns.

* K i n e s á s ó k a n a g y v á r a d i v á r b a n. Gyakran olvasunk a lapokban közleményeket, hogy itt és itt „táltos“ által félvezetett emberek a föld gyomrában kincs után kutatnak. Ez eset adta magát elő Nagyváradon is. Négy odavalló ember a vár egy részében pár hét óta erélyesen munkálkodik, hogy a szultán kincsét meg lehessenek. Egyiküknek ugyanis egy „táltos“ tudtára adta, hogy a váradi várban (megnevezte a helyet is, hogy hol) tömérédek kincs van. Elmondta, hogy ha az általa megjelölt helyen ásnak, legelőször is találni fognak a föld alatt egy szobát, tele orvosi szerek- kel: ebből egy másik helyiségbe jutnak, hol a kincs — arany és ezüst — rudakban van letéve. Egy harmadik szoba pedig csupa drága mivű fegyverekkel van tele; a fegyverterem szomszéd- ságában megtalálják a török császár pincozóját, melyben 6 hordó jó tokai, (bőrbe varva minden hordó) fogja jutalmazni fáradságaikat. Embere- inknek természetesen nem engedték meg, hogy csakugy „hübele Balázs“, módjára földurkásszák a helyet, de ez őket nem rettentette vissza; folya- modtak a temesvári parancsnokok-ághoz, mely 30 ftnyi bánompénz letétele mellett engedélyt adott az ásásra. Eddigelő meg lehetős mely gödröt ástak, de a vélt kincsek helyett csak egy bodzafa-gyökér lett fáradságaik jutalma. Ez őket legkevésbé sem alterálja, szentül hívnék, hogy a táltos igazat mondott s ők néhány nap mulva felfedezik a török császár kincseit, melyeket a „nagy futás“ alkalmával — azon reményben, hogy még vissza jön érretők, — a váradi várban hátrahagyott. Vajjon nem jobb lenne az atyafiaknak, ha tengerit kap- pálni mennének? minden nap megkereshetnének 80 krajczárt.

* E g y p a n d u r k e g y e t l e n k e d é s e. Zombor sz. kir. városából írják: Junius 16-án reggel 6 órakor Zomborban betűvásár alkal- mával a városháza előtti nyílt piacon történt, hogy nagy néposodület között, a legkeményebb pálcza- csattogások alatt egy nő éles hang felsikoltott, mely a piac téren keresztül a szomszéd-utczákba is át- hangzott. A pálcza folytonos csattogása között a nő iszonyuan ordított, majd egy pillanatra megszűnt, mert már talán a szerencsétlen a földön hevert, is- mét pálczavillogás, csattogás és folyton tartó fájda- lom-sivítás! E keltető jelenség közben a csodú- let megnyílik s egy nő meghajlott testtel s ingatag léptekkel kezd futni a városház kapujának irányá- ba, utána mindjárt sarkában egy város pandur vö- rös zsinóros öltözetben, sulyos kézbottal, töle ki- telhetőleg keményen csapkodva a nő hátát — ugy látszott fejét sem kímélve — amaz folytonosan si- koltva, még élesebben fel-fel sivitva, a sürű egyes pálczacsapások alatt, még egy pálczacattanás köz- vetlen a városháza kapujának küszöbén, s már benn egy elhaló fájdalom tompa ordítása s az iszo- nyatos jelenetnek vége. Hogy folytatott-e oda- benn e vandalizmus és meddig, vagy mi történt to- vább? — nem tudjuk, mert az indulandó vasuthoz siettünk. Megrendülve idegrendszerünkben, elbo- rult kedélylyel távoztunk a látott embertelenség színhelyéről, mely Mártonffy Károlynak főispáni beiktatása alkalmával tartott jeles politikai szónok- latok s a disztribúción hallott hazafias toaszatok jó benyomását lelkünkben egészen paralyzálta.

* S z é p j u n i u s. Morvaországból Frank- marktból írják, hogy ott emberi emlékezet óta nem történt eset adta magát elő. Egy öreg ember ugyanis gyökerek ásásával foglalkozván, midőn e végett a napokban a hegyekbe ment, rásötétedett, s kénytelen volt az éjszakát a szabad ég alatt el- töltetni; folyó hó 17-én (tehát 1871. év junius kö- zepén) egy kőszikla eresznél találták megfagyva.

* F i g y e l ő. Című irodalmi és szép- művészeti heti lapra, melyet Szana Tamás nagy gondnal szerkeszt, megkaptuk az előfizetési fölhi- vást a július — deczemberi félévre. A lap a jövőre is a kitűzött irányban halad, de hogy ezáltal elér- hesse, a közönség buzgó s az eddiginél nagyobb támogatására van szüksege. E lap, mely a critical szakközöny hiányát igyekszik pótolni, mint az elő- fizetési felhívásból látjuk, ez ideig csak a kiadó és szerkesztő közös áldozatkészsége folytán állhatott fön, s ha azoknál, kiknek e lap létezésé leginkább érdekében fellek, továbbra is közönnel találko- zik, ugy hason irányu régibb vállalataink sorsát nem kerülheti ki. Ez okból ajánljuk kiválólag az olvasó-egyletek és tanári testületek, általában a ko- molyabb és nemesebb irodalmi törekvések iránt érdeklődő közönség figyelmébe.

* A b i r ó s á g i s z é k h e l y e k m e g - állapítására kiküldött vegyes bizottság, írják Pest- ről, már megkezdette tanácskozásait. A bizottság- nak utasításul van adva, hogy oly helyek közül, melyek mellett egyébként egyenlő okok harcol- nak, annak adassék az elsőbbség, melyben a bírósá- g elhelyezése az államkincstár csekélyebb terhe- lésével járna. Egyszersmind pontos kimutatás ké- szítését rendelte el a miniszteri tanács azon aján- latokról, melyeket a községek e részben tettek, arra mutat, hogy ez a kérdés végleges eldöntésénél is egyik irányadó szempont lesz. Ez alkalmat szá- mos vetélkedő község felhasználta, s már is több ilyenü ajánlat érkezett a bizottsághoz. Így pl. Hevesmegye főispánja a megyeház szomszégságá- ban levő vendéglőt ajánlá fel a felállítandó egri törvényszék székhelyül.

* K e c s k e m é t r ő l í r j á k: Kun László városi alkapitány a „Kecskem. Lapok“ jun. 11-én megjelent számában „Vandalizmus“ czim alatt közölt ujdonság által magát megsértve érezvén, nemtelen elégtételt vett magának. Az említett lap ujdonsági rovatának kezelője egyszersmind a vá- rosnak tisztí mérnöke is Kún alkapitány bement a mérnök hivatalos helyiségébe s a semmit sem gyanító mérnököt hátulról arczul ütötte, azt hívné — hogy az ily emberrel röviden kell bánni. A városi tisztikar a dologról értesülvén azonnal fel- kérte a polgármestert rendkívüli közgyűlés tartá- sára, s ez jun. 19-én meg is tartatott. A közgyűlés Kun László alkapitányt felfüggesztette hivatalától és megindítá a rendes vizsgálatot. Sz... mérnök már előbb lemondott.

Arad, szombaton, junius 24-én 1871.

a „Fehér-kereszt“ nagy termében REMÉNYI EDE hangversenye.

Műsorozat:

1. H e g e d ű v e r s e n y m ű (Concerto) Beet- hoven Lajostól, előadja Reményi Ede.
2. E s z m é n y i t e t t m a g y a r n é p d a l o k, átírá és előadja Reményi Ede.
3. F i d e l i o n y i t á n y, szerző Beethoven L., zongorán négy kézre előadják Klein Sámuel és Pichler József urak.
4. H e g e d ű k e t t ű s, szerző Spohr: Lajos, előadják Reményi Ede és Plotényi Nándor.
5. * P é n z t o r o k a j á s z o l n á l, Liszt Ferencz „Krisztus“ című oratóriumából (kéz- irat); előadja Reményi Ede.
6. a) B a r c a r o l l e, szerző Schubert F., b) M a z u r k a, szerző Chopin, mindkettőt át- írta és előadja Reményi Ede.
7. É t u d e, szerző Paganini, előadja Reményi E. Klein Sámuel és Pichler József urak a hangversenyző iránti szívessegből működnek köz- re; valamint Krispin József ur az Ehrbar zong- orát raktárából készséggel engedé át.

H e l y á r a k: Körszék 1 frt. 50 kr. — Számozott szék 1 frt. — Belépti-jegy 70 kr. — Deák-jegy 40 kr. — Karzat 50 kr.

Jegyek előre válthatók Bettelheim test- vér urak könyvkereskedésében s előadás estéjén fél 8-tól kezdve a pénztárnál.

Kezdeté 8 órakor.

Az aradmegyei takarékpénztár a takarék- pénztári betételeket 6%-kal kamatoztatja, le- számol naponta piaci és telepített váltókat, elő- legez értékpapirokra és nyers terményekre, min- denemű állam- és értékpapírok megvételét és el- adását a pesti és bécsi börzén a legillendőbb felté- telek mellett eszközli.

Jótevény czélú műkedvelő előadás az aradi „Általános munkásegylet“ önművelő- d ésének segélyezésére. Vasárnap junius 25-én, a szinkörben, műkedvelők által adatik:

Erdélyország hű csaplórosa,

vagy:

egy idegen alak,

Énekes vigjáték, 1 felvonásban. Irta Dunka Gejza.

Ezt megelőzi:

SÜKETNEK KELL LENNI.

Bohózat 1 felvonásban, fordította Császár Miklós.

A két darab közt Kulcsovits József éneklí: „Kidőlt a fa mandulástól“, mint „Ez a világ ami- lyen nagy“ várítóját.

Kezdeté 8 órakor.

Kellemetlen idő esetében az előadás a szin- házban tartatik meg.

Az önművelődésre törekvő egyület ajánlja Aradváros t. cz. közönségének pártfogásába, a r e n d e z ő s é g.

Köszgazdászát.

Gazdasági egyleteink fölvirágoztatása.

Békésmegye gazdasági egyletének közelebb tartott közgyűlésén M o k r y Sámuel egyleti tit- kár egy emlékiratot nyújtott be az egylet fölvirá- goztatása érdekében. Az ügy sokkal fontosabb, hogysem a szakértő tollból eredt indítványt teljes figyelmünkre ne méltassuk; közüljük ezennel az emlékirat lényegét s ajánljuk hazánk valamennyi gazd. egyleteinek figyelmébe, mert az emlékirat- ban vázolt viszonyok talán kivétel nélkül vala- mennyinél sajnosan érzéhekők s az alább követke- ző javaslatok üdvös eredményt teremtenének min- denütt.

Minden gazd. egyletünk kértheti ez emlék- irattal: vajjon megfelelt-e feladatának? meggyö- kerezett-e a gazdák rokonszenvében és részvété- ben? Támogatattik-e egyenlő vagy épen növekvő buzgalommal és meglátszik-e a megyén munkál- kodásának áldása?

Magunkat ámtanók, ha e kérdésekre igen- nel felelünk. Az egyletek élnek és munkálko- nak, de életük csak tengés és munkálkodásuk igen csekély gyümölcset hoz. Erőltetett életet élnek, mert alapítványaik és vagyonuk tekintélyes ösz- szegénél fogva meg nem halhatnak. Ily állapot- ban van hazánk 39 gazdasági egylete s a szerző nézete szerint el van tévesztve az irány, melyben az egyletek mozognak. Gyűléseik főtárgyai ugyanis:

a) Apró adminisztratív ügyek, miket az igaz- gatósg önhatásmulig is bátran elintézhetne, b) Magasabb közzgazdászati kérdések, me- lyek megoldásával az orsz. g. egylet és a gazd. tanintézetek tanári kara illetékesebben foglalkoz- hatnék, végre

c) Kormány megbízások, miket nagyobb és gyorsabb eredménynyel más végrehajtó közegek- re kellene bízni.

Ezekkel telnek meg zsufolásig a gyűlések órái és a jegyzőkönyvek lapjai, s csak midőn a tü- relmet vesztett gyér közönség oszolni készül, kerül a sor azon árva kérdésre: „van-e valakinek vala- mi indítványa!“ — A kimerülteknek nincsenek indítványai. — A gyűlés ott végzi, a hol kezdenie kellett volna. Midőn az idegen, magas sphaerából leereszkedve, gazdáknak kezdenők érezni magun- kat, akkor a becses idő már kéllelhetlenül leltelt. Így szalasztjuk el mindenkor a drága alkalmat, idő- és korszerű gyakorlati eszmecserét indítani meg a gazdálkodás terén, mely eszmecserére volna pedig az, ami vonzana, táplálna, tanulságot adna, részvételt, rokonszenvet ébresztene és a gyakor- lati munkálkodásnak megindító rugereje lenne!

A baj eltávolítása végett az egyleteknek egé- szen más, az eddigivel ellentétes irányt kell adni, s mig eddig majdnem kizárólag elméleti téren mo- zogtak, ezentul főleg és határozottan gyakorlati irányban kell haladniok. A gyakorlati munkálko- dás fogja a kihalt érdekltséget föltámasztani, részvétet, buzgalmat kelteni, s tagok számát sza- porítani. A gyakorlati irányra nézve az emlék- irat következő javaslatokat tesz.

1) Az egylet igazgatósága az eddiginél tágasb hatáskörrel ruházandó föl. Számtalan apró ügyet, melyek a gyűléseket unalmasokká teszik, azon közbizalom erejénél fogva, mely őt polczára emeli az igazgató legjobb belátása szerint maga intézze el s a gyűlésnek csupán tudomásvétel vagy utóla- gos jóváhagyás végett röviden és sommasan ter- jesszen be. — Ide tartozik az is, hogy a kormány- tól mindig nagyobb számban érkező és többnyire sürgős kérdések és megbízások megoldására ne legyen kénytelen a távoli gyűlés előintézkedésére, bizottság kinevezésére stb. várakozni, vagy csu- pán e végre a közönséget alkalmatlan időben sü- rűen gyűlésekbe idézni, hanem joga legyen a kér- dés természetéhez illető szakférfiakat belátása szer- int egybe hívni, általuk a tárgyat megérlelni s a gyűlés elé a főnforgó tárgyban mindenkor kész munkálattal terjeszteti. Mindezek által megkeves- bül a jelentéktelen ügyek fölötti meddő időpazar- lás, a kormány ügyeinek gyorsabb szolgálat lesz eszközölve s idő marad fón a gyűléseken gyakor- lati tárgyak fölött eszmecserét indítani.

2) Az eddigi feszes, hivatalos jellegű gyűlé- sekből különböz, társalgási összejövetelek ren- dezők meghatározott időben. E gyűlésekből ki volna zárva minden adminisztratív és kormányügy, és csupán gyakorlati gazdasági kérdések tárgyal- tatnának. Ily kérdés az év minden szakában nagy számmal és gyakran égető szükseggel jelentkez- ik, így csupán példaul említve: télen a különféle ál- lattenyésztés, takarmányzás, trágyázás, téli cse- léd-rend, földbeosztás számtalan kérdése, tavasz- szal a szántás, vetés, hengerezés, gazdasági épít- kezés, szénagyútítás, a vetékesek sujtó csapások el- hárítása körül szerzett becses nézetek és tapasztá-

sági köröknek tagjai csak azok lehetnek, kik a megyei együletnek hat évre aláírt tagjai. E köröknek, hogy jobban összetartsanak és nagyobb kedvvel működjenek, szükséges némi pénzerő föltt is rendelkezniök. — Végre

5) Fontosságu az állatkiállítások rendezesítése és magasabb díjakkal való ellátása.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. június 22-én.

5%, Metalliqua . . .	59 55	Hitelintézet. . . .	290 20
Nemzeti kölcsön. .	69 10	Váltó Londonra . .	124 —
1860. évi kölcsön .	99 80	Észak.	121 75
Bankárnyújtás . . .	785	Arany.	5.88

120 frank-darabok 9 85⁵/₁₀

A szerkesztésért felelős: **Bettelheim V.**

H I R D E T É S E K

Hirdetmény.

A szintyei jegyzői laknál 618 fnt előirányzott összeg erejéig építendő új istállóra nézve f. véi **julius hó 1-ő** napján délelőtti 10 órákor Szintye község házánál árlejtés fog tartatni, mire mindazok, kik az építkezésre vállalkozni hajlandók ezzel meghivatnak.

Az építkezés tervezete, feltételei s egyáltalában az arra vonatkozó felvilágosítások a községi előljárásnál beszerezhetők.

Kelt Szintyén, 1871. évi június hó 18-án.

Román György,
jegyző.

Bigér Mitru,
bíró.

Korcsma-kiadás.

Kereszt-utca 9-ik szám alatti házban egy pince-korcsma szeptember 1-jétől kiadó.

498 - 2 - 3

Hirdetmény.

Aradmegye polg. törvényészéke részéről ezenel közhírré tette miszerint e megye területén fekvő Taucz-községbeli illetőségű kisk. Pappu Mária minden általa mai napig akár személyesen, akár a nevében egy harmadik részéről tett névaláírásait s ebből kifolyólag bár mi ezim alatt terhelt adósságokat vagy egyéb kötelezettségeket megyetörvényesek előtt ünnepélyesen visszavonta, minél fogva is ez törvényszerűleg visszavontaknak nyilváníthatnak.

Kelt Aradmegye törvényeszékeinek 1871. évi június hó 7-én t. tott üléséből.

Nagy Sándor,
első alispán, mint
mtörvényeszéki elnök.

Naszády Iván,
tanácsjegyző.

511—3—3

421/1871.

Arverési hirdetmény.

Alőírott végrehajtó bíró részéről ezenel közhírré tétetik, miszerint Prin-
ner V. Samu aradi lakos részére Tóth Kis
Etelka D.-Egyházi birtokosnőtől f. évi
április hó 14-én 421/1871. sz. alatt lefoglalt
ingóságokra, nevezetesen több rendbeli
szarvasmarha, borjúk, lovak, csikók, buz-
dasági eszközök, gabona, butorok, buza,
árpa és zab-vetések összesen 2486 fnt 15
kr-ra becsülve 1871. évi **julius hó 20-ik**
napján d. e. 9 órákor Tóth Kis Etelka
D.-Egyházi birtokán nyilvános árverésen
el fognak adatni.

Battonya, 1871. június hó 13-án.

Kossúth Béla,
végrehajtó bíró.

515—1—3

633/1871.

Arverési hirdetmény.

Alőírt végrehajtó bíró részéről
ezzenel közhírré tétetik, miszeint a
nécskai k. kincst. uradalom részére Czifra
Lázár kunágótai volt haszonbérletől le-
foglalt s összesen 25,400 forintra becsült
ingóságok, nevezetesen 170 hold repeze,
280 hold buza-termes és 20 pár jármos
ökör, alperes Czifra Lázár kunágótai volt
bérleti tanyáján 1871. évi **julius hó 6-ik**
napjánán d. e. 9 órákor nyilvános árve-
résen el fognak adatni.

Battonya, 1871. június hó 13-án.

Kossúth Béla,
végrehajtó bíró.

4456/1871.

516—1—3

Hirdetmény.